

ingediend op **1425** (2022-2023) – Nr. 2
15 november 2022 (2022-2023)

Verslag

namens de Commissie voor Buitenlands Beleid,
Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking
en Toerisme
uitgebracht door Kristof Slagmulder en Karin Brouwers

over het ontwerp van decreet

tot instemming
met de tijdelijke economische
partnerschapsovereenkomst
tussen de Europese Gemeenschap
en haar lidstaten, enerzijds,
en Centraal Afrika, anderzijds,
ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009
en te Brussel op 22 januari 2009

Documenten in het dossier:
1425 (2022-2023) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme:

Voorzitter: Cathy Coudyser.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Maarten De Veuster, Philippe Muyters, Joris Nachtergaele, Karl Vanlouwe;
Johan Deckmyn, Carmen Ryheul, Kristof Slagmulder;
Karin Brouwers, Vera Jans;
Emmily Talpe, Bart Tommelein;
Staf Aerts, Tine Van den Brande;
Annick Lambrecht.

Plaatsvervangers:

Maaïke De Vreese, Andries Gryffroy, Sofie Joosen, Steven Vandeput, Manuela Van Werde;
Adeline Blancquaert, Stefaan Sintobin, Anke Van dermeersch;
Orry Van de Wauwer, Loes Vandromme;
Jean-Jacques De Gucht, Marino Keulen;
Chris Steenwegen, Jeremie Vaneeckhout;
Steve Vandenberghe.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

I.	Toelichting door minister-president Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management	4
II.	Bespreking	5
1.	Vragen en opmerkingen van de leden	5
1.1.	Tussenkomst van Staf Aerts	5
1.2.	Tussenkomst van Philippe Muyters	5
1.3.	Tussenkomst van Bart Tommelein	5
1.4.	Tussenkomst van Karin Brouwers	6
2.	Antwoorden van de minister-president	6
III.	Stemmingen	6
1.	Artikelsgewijze stemming	6
2.	Stemming over het geheel	6

In de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme werd op 8 november 2022 het ontwerp van decreet tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009 besproken en goedgekeurd.

I. Toelichting door minister-president Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management

Minister-president *Jan Jambon* situeert eerst in algemene termen het instrument van de economische partnerschapsovereenkomsten. Het betreft overeenkomsten inzake handel tussen de Europese Unie en de ACS-landen (ACS: Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan). De voornaamste doelstelling die de EU via deze economische partnerschapsakkoorden (EPA: economic partnership agreement) wenst te bereiken is gelegen in de integratie van de ontwikkelingslanden in de mondiale economie en het internationale handelstelsel. De idee is dat door een meer actieve participatie in beide de ontwikkelingslanden hun economische zelfredzaamheid zullen kunnen vergroten. De daaruit voortvloeiende economische groei kan op haar beurt worden omgezet in meer sociale welvaart.

Deze overeenkomst met Centraal-Afrika, waaraan van Afrikaanse kant momenteel enkel Kameroen deelneemt, is van tijdelijke aard. Het akkoord schetst meer bepaald het kader en de voorwaarden waarin de onderhandelingen met de EU zullen worden voortgezet. Uiteindelijk moeten deze leiden tot een volwaardige, regionale economische partnerschapsovereenkomst die niet alleen de goederenhandel betreft, maar ook andere thema's aansnijdt. Minister-president Jambon preciseert dat deze tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst voor wat de goederenhandel tussen de EU en Kameroen betreft, voorziet in een regeling die de handelsstromen tussen beide garandeert.

Op 19 september 2008 kwam de Werkgroep Gemengde Verdragen, adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid, tot de conclusie dat deze overeenkomst een exclusief federaal karakter had. Het verdrag werd dienovereenkomstig dan ook reeds in 2009 door België ondertekend. De Werkgroep Gemengde Verdragen kwam echter terug op zijn hogergenoemde beslissing over het exclusief federaal karakter van het verdrag. Het gemengde karakter werd echter pas op 21 januari 2020 vastgelegd, waardoor ook Vlaanderen gevraagd wordt om de tekst goed te keuren.

De minister-president preciseert dat het ontwerp van decreet geen rechtstreekse gevolgen heeft op personeels- of organisatorisch vlak, noch voor de personeelsbudgetten. Er is verder ook geen rechtstreekse financiële weerslag op de Vlaamse begroting. Een begrotingsakkoord is bijgevolg niet vereist. De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 6 maart 2022. Als Vlaams minister bevoegd voor het buitenlands beleid werd hij er door de Vlaamse Regering mee belast het ontwerp van decreet en de bijbehorende memorie van toelichting in te dienen bij het Vlaams Parlement. Na goedkeuring door het Vlaams Parlement in commissie en in de plenaire vergadering zal het instemmingsdecreet nog moeten worden afgekondigd door de Vlaamse Regering. Dienovereenkomstig verzoekt hij de commissieleden dan ook hun goedkeuring te willen hechten aan het voorliggende ontwerp van decreet.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkost van Staf Aerts

Staf Aerts verklaart dat Groen zich zal onthouden bij de stemming over het voorliggende ontwerp van decreet. De reden hiervoor is dat men weliswaar de betrachting heeft om met dit akkoord economische samenwerking en goed bestuur in heel de Centraal-Afrikaanse regio te bevorderen, maar dat enkel Kameroen daarin meegaat.

Het is genoegzaam bekend dat die regio al instabiel is en geplaagd wordt door een aantal fricties. Het feit dat alleen Kameroen dit akkoord aangaat met de Europese Unie zorgt voor nog meer fricties. Terwijl het doel van zo'n EPA dus eigenlijk gelegen is in het realiseren van meer solidariteit, meer samenwerking en meer partnerschap in Centraal-Afrika, bereikt men met wat hier voorligt potentieel exact het omgekeerde. Vandaar dat Groen hier dan ook niet in gelooft en zich bij de stemming zal onthouden.

1.2. Tussenkost van Philippe Muyters

Philippe Muyters stelt dat de N-VA het voorliggende akkoord wel zal goedkeuren. Er wachten in de gezamenlijke Belgische context momenteel nog zo'n negen handels- en investeringsakkoorden op goedkeuring. Een daarvan moet nog door Vlaanderen en de andere Belgische entiteiten worden goedgekeurd. Binnen België zijn dus nog diverse parlementen gevat door deze procedures. Als het Vlaams Parlement zijn goedkeuring hecht aan wat hier vandaag voorligt, zal Vlaanderen dan ook alle handels- en investeringsakkoorden goedgekeurd hebben.

De spreker wijst er verder nog op dat al 19 van de 27 Europese lidstaten het voorliggende akkoord hebben goedgekeurd. In acht landen loopt de procedure nog.

Ook drukt het lid de hoop uit dat – zoals vaak het geval is – de samenwerking die voortspuit uit een handelsakkoord gebruikt zal kunnen worden om ook andere belangrijke elementen, zoals mensenrechten, ecologische bekommernissen en dergelijke meer, mee op te nemen in de besprekingen.

1.3. Tussenkost van Bart Tommelein

Bart Tommelein benadrukt dat ook Open Vld het voorliggende ontwerp van decreet steunt. Het systeem van economische partnerschapsakkoorden heeft tot doel om ontwikkelingslanden te integreren in de mondiale economie en het internationale handelsstelsel. Het gaat hier dus niet over een vrijblijvend engagement, maar over een verdragsrechtelijke verplichting.

Overeenkomstig het Verdrag betreffende de Europese Unie moet de Unie de integratie van alle landen in de wereldeconomie stimuleren door het geleidelijk wegwerken van belemmeringen voor de internationale handel. Als verdediger van de Europese verdragen spreekt het dus voor zich dat de Open Vld-fractie ook het voorliggende ontwerp van decreet steunt.

Bovendien wordt in de toelichting bij het ontwerp van decreet ook benadrukt dat de EPA's instrumenten zijn om de economische zelfredzaamheid te vergroten. Dat is voor de liberale fractie een centraal gegeven. De ontwikkelingslanden moeten ondersteund worden op hun pad naar zelfredzaamheid. Het kan niet de bedoeling zijn om hen van ons afhankelijk te maken of te houden.

1.4. Tussenkomst van Karin Brouwers

Karin Brouwers zegt ook de steun van de cd&v-fractie toe voor het voorliggende ontwerp van instemmingsdecreet. Wel laat ze opmerken dat in het advies van de Raad van State duidelijk gesteld wordt dat dergelijke akkoorden pas voorlopige toepassing kunnen vinden nadat ze parlementaire instemming hebben verkregen van alle betrokken assemblees. Bijgevolg luidde het advies om die parlementaire instemming zo spoedig mogelijk te verkrijgen. In het licht van die aanbeveling is het dan toch minstens bevreemdend dat een in 2009 ondertekend internationaal akkoord pas in 2022 aan de betrokken parlementen wordt voorgelegd. Dat is toch echt wel een spijtige zaak.

2. Antwoorden van de minister-president

In antwoord op de bedenking van Karin Brouwers, stelt minister-president *Jan Jambon* dat de belangrijkste oorzaak voor de inderdaad aanzienlijke vertraging, gezocht moet worden in het feit dat de Werkgroep Gemengde Verdragen in 2020 zijn in 2008 ingenomen standpunt over de aard van het akkoord heeft herzien. Daar waar men initieel uitging van een exclusief federale bevoegdheid is men finaal tot de conclusie gekomen dat het hier een gemengde aangelegenheid betreft waarvoor ook de gemeenschappen en de gewesten bevoegd zijn. Waarom daar echter zoveel tijd overheen is moeten gaan, is ook voor de minister-president een open vraag.

III. Stemmingen

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1

Ter stemming gelegd, wordt het bevoegdheidsartikel aangenomen bij unanimititeit van 12 stemmen.

Artikel 2

Ter stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met 9 stemmen voor, 3 onthoudingen en geen tegenstemmen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet tot instemming met de tijdelijke economische partnerschapsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en Centraal Afrika, anderzijds, ondertekend te Yaoundé op 15 januari 2009 en te Brussel op 22 januari 2009 daarna eveneens aangenomen met 9 stemmen voor, 3 onthoudingen en geen tegenstemmen.

Cathy COUDYSER,
voorzitter

Kristof SLAGMULDER
Karin BROUWERS,
verslaggevers